

POSTANOWIENIE

Dnia 31 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

po rozpoznaniu w Izbie Karnej
w dniu 31 stycznia 2024 r.,
wniosku skazanego D. F.
w przedmiocie wyłączenia sędziów Sądu Najwyższego: Anny Dziergawki i
Pawła Kołodziejskiego
od udziału w sprawie o sygn. akt III KK 406/23,
na podstawie art. 42 § 4 zdanie pierwsze k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

wyłączyć sędziów Sądu Najwyższego: Annę Dziergawkę i Pawła
Kołodziejskiego od udziału w sprawie o sygn. akt. III KK 406/23.

UZASADNIENIE

W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny w Krakowie w dniu 27 marca 2023 r., sygn. akt II AKa 83/23, utrzymał w mocy wyrok łączny wydany w stosunku do D. F. przez Sąd Okręgowy w Krakowie w dniu 29 grudnia 2022 r., sygn. akt III K 75/22.

Po wniesieniu kasacji przez obrońcę skazanego, który to zaskarżył wyrok sądu odwoławczego w całości, akta sprawy przekazano Sądowi Najwyższemu. Sprawa ta zarejestrowana została pod sygnaturą III KK 406/23 i przydzielona do referatu sędziego Sądu Najwyższego Pawła Wilińskiego. Na skutek zarządzenia nr 21/2023 Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Karnej z dnia 11 września 2023 r. o aktualizacji listy sędziów orzekających w Izbie Karnej, sprawa ta trafiła do referatu sędziego Sądu Najwyższego Anny Dziergawki.

Zarządzeniem z dnia 13 listopada 2023 r. (k. 51 akt SN) wyznaczono skład orzekający i termin posiedzenia kasacyjnego. Z dokumentu tego wynika, że do rozpoznania sprawy w dniu 24 stycznia 2024 r. wyznaczono sędziów Sądu Najwyższego: Dariusza Kalę (jako przewodniczącego), Annę Dziergawkę (sprawozdawcę) oraz Pawła Kołodziejskiego.

W piśmie datowanym na dzień 15 stycznia 2024 r. skazany wniósł o wyłączenie od rozpoznania sprawy Sędziów Sądu Najwyższego: Anny Dziergawki i Pawła Kołodziejskiego, odwołując się przy tym do treści art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 4 k.p.k. W uzasadnieniu tego wniosku jego autor wskazał, że sędzia zarówno Anna Dziergawka jak i Paweł Kołodziejski zostali powołani na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, którą ukształtowano na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 3). Wybór i powołanie na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego wskazanych we wniosku osób, zdaniem wnioskodawcy, obarczone jest wadą proceduralną związaną z udziałem organu (Krajowej Rady Sądownictwa) pozbawionego przymiotu niezależności w procedurze wyboru. Procedura przeprowadzenia konkursu przez Krajową Radę Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. prowadzi do sytuacji, w której sprawa nie będzie rozpoznawana przez bezstronny i niezależny sąd. Ponadto, sąd taki byłby sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. co potwierdzać ma przywołane przez skazanego postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2023 r., II KK 393/23.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek skazanego należało uwzględnić. Przepis art. 41 k.p.k. ustanawiający instytucję *iudex suspectus* przewiduje możliwość wyłączenia sędziego, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Odwołując się do stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w postanowieniu z dnia 13 października 2021 r., II KO 30/21 warto przypomnieć, że wyłączenie sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. winno nastąpić nie tylko w sytuacji gdy istnieje okoliczność tego rodzaju, iż mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie, ale również wówczas, gdy orzekanie przez sędziego w sprawie

mogłoby realnie prowadzić do znacznie poważniejszego uchybienia, tj. naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i uznania, że taki skład orzekający nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą. Taka właśnie sytuacja ma miejsce w tej sprawie.

Bez wątpienia, okoliczności związane z uzyskaniem statusu sędziego SN przez A. Dziergawkę i P. Kołodziejskiego, w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa ukształtowaną na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 3) prowadziłyby - gdyby sędziowie ci zasiadali w składzie rozstrzygającym sprawę - do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC, standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ale także do przyjęcia, że sąd z ich udziałem będzie sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Taka konkluzja wynika zarówno z dotychczasowego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, jak i Sądu Najwyższego (por. orzeczenia ETPC w sprawach: Reczkowicz przeciwko Polsce, skarga 43447/19, Dolińska – Ficek i Ozimek przeciwko Polsce, skarga 49868/19 oraz Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce, skarga 1469/20; uchwała połączonych trzech Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. BSA I-4110-1/2020, OSNK 2020, z. 2, poz. 7; uchwała SN z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22; postanowieniach Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21; z dnia 13 października 2021 r. II KO 30/21; z dnia 28 września 2022 r., IV KK 333/22; z dnia 27 lutego 2023 r., II KB 10/22). Wobec faktu, że szerokie uzasadnienie w tym zakresie zawarto w uzasadnieniach tych orzeczeń ponowne przytaczanie szczegółowej argumentacji jest zbędne, tym bardziej, że obecny skład Sądu Najwyższego w całości argumenty te podziela i uznaje je za własne. Już zatem ta okoliczność, z uwagi na wystąpienie skarżącego, który domaga się wyłączenia sędziów A. Dziergawki i P. Kołodziejskiego od rozpoznania sprawy, musi skutkować wyłączeniem tych sędziów od rozpoznania sprawy kasacyjnej, tak aby Polska nie ponosiła odpowiedzialności odszkodowawczej za naruszenie art. 6 ust. 1 EKPC, co jest bardzo prawdopodobne uwzględniając dotychczasową linię orzecniczą ETPC.

Mając powyższe na uwadze koniecznym stało się podjęcie przez Sąd Najwyższy decyzji o wyłączeniu sędziów SN: A. Dziergawki i P. Kołodziejskiego od

rozpoznania sprawy wywołanej kasacją obrońcy skazanego D. F. (III KK 406/23). Sprawa ta nie powinna trafić do żadnego z sędziów powołanych do Sądu Najwyższego w wadliwej procedurze.

[PGW]

[ał]